

Chin Human Rights Organization

P.O. Box 202, Phrasing Post Office, Chiang Mai, Thailand 50205

Tel: +66.53.210.302

www.chro.ca info@chro.ca

၂၁ ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၄

သတင်းထုတ်ပြန်ကြေညာချက်-ချက်ချင်းထုတ်ဝေရန်

မြန်မာ- ချင်းလူမျိုးခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များအပေါ် ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုများ ဆက်လက်ရှိနေ

ရန်ကုန်မြန်မာ- ချင်းလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (CHRO) မှ ယနေ့ထုတ်ဝေသည်။ ရှင်းလင်းချက် စာစောင်တွင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း ချင်းလူမျိုး ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ ဆက်လက်ကြုံတွေ့ နေရသည်။ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ချိုးဖောက်မှုများ ကို အလေးပေးဖော်ပြထားပြီး ယင်း အကြောင်းအရာအား ၂၀၁၄ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဦးစားပေးစာရင်း ၌ ထည့်သွင်းပေးရန်အတွက် အစိုးရအားလည်း တောင်းဆိုထားသည်။

ယင်းစာစောင်သည် ခရစ်ယာန် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများအပေါ် ကန့်သတ်ချက်များ ထားရှိနေချိန်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေခံအဆောက်အအုံများ အတွက်မူ ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာသုံးစွဲမှုများ နှင့် ပတ်သက်၍ သတိမူမိစေသည်။ ထို့အပြင် ပြည်နယ်တွင်း အစိုးရအရာရှိများမှ ချင်းလူမျိုးခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များအပေါ် ကျူးလွန်နေသည်။ ကြိမ်းဝါးခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်မှု နှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံသည်။ လုပ်ရပ်များကို လည်း မီးမောင်းထိုးပြ ထားသည်။

CHRO ၏ Country Program Coordinator ဖြစ်သူ ဆလိုင်းဘွေပီးမှ “ အဓိက ပြဿနာ က အစိုးရ ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းပါပဲ။ဒါက ချင်းလူမျိုးခရစ်ယာန် ဘာသာဝင် တွေ ရဲ့ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို လျော့ပါးစေတယ်” ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

စာစောင်တွင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်နှင့် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်း အပါအဝင် အစိုးရ ထိပ်ပိုင်းအရာရှိများ ၏ ပြည်နယ်ခရီးစဉ်များအတွင်း တနင်္ဂနွေနေ့များ၌ ဘုရားကျောင်းများ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်လျက် အစည်းအဝေးများ ခေါ်ယူကျင်းပပုံများ ကို လည်း ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါ အခမ်းအနားများသို့ အစိုးရဝန်ထမ်းများ မပျက်မကွက်တက်ရောက်ကြရသည်။ လူများစုခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ နေထိုင်ကြသော ချင်းပြည်နယ်၌ ဤသို့သော ဒေသတွင်း ဓလေ့များကို

မလေးမစားပြုမှုသည် ဆယ်စုနှစ်များစွာ ဆက်လက်ရှိနေခဲ့ရာ စုရုံးဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခွင့် ကို ချိုးဖောက်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟု CHRO မှ ပြောကြားခဲ့သည်။

ဆလိုင်ဘွေပီးမှ “ ဒီလိုလုပ်တာက လုံးဝကို မှားတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ လူမျိုး မျိုးစုံ၊ ဘာသာတရားမျိုးစုံ ရှိနေတဲ့နိုင်ငံဖြစ်တယ်။ အစိုးရက ဘုရားကျောင်းတွေ ပြုပြင်တည် ဆောက်ခြင်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းတွေကို လျော့ချပေးမယ်လို့ ကတိပြုခဲ့ပေမဲ့ ချင်းပြည်နယ်တွင်းမှာတော့ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အထောက်အထား အရမ်းကို နည်းနေသေးတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းမှာ ချင်းလူမျိုး ခရစ်ယာန်တွေရဲ့ ရွာကိုတောင် မီးရှို့ပစ်မယ် ဆိုတဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုမှာ ပြည်နယ်အစိုးရဘက်က ပါဝင်ပတ်သက်နေတာတောင် ကျွန်တော်တို့ တွေ့ခဲ့ရတယ်။”

CHRO စာစောင်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသည် ချင်းလူမျိုး များမှ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အပြုသဘောဆောင်သည် ကြိုးပမ်းချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ယမန်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၂-၁၅ ရက်အတွင်း ကျင်းပခဲ့သည် ချင်းအမျိုးသား ညီလာခံ အပါအဝင် အစိုးရအား စိန်ခေါ်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ် ယုံကြည်ပိုင်ခွင့် သီးသန့်ဆွေးနွေးခန်း မှ အာဏာပိုင်များထံ တင်ပြရန် အကြံပြုချက် ၁၂ ချက် ကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ အကြံပြုချက်များကို ပဲ့တင်လျက် CHRO သည် ဘာသာ အားလုံးအတွက် လွတ်လပ်စွာ စုဝေး ဝတ်ပြုပိုင်ခွင့် ကို အာမခံပေးရန် နှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာနအား လွတ်လပ်၍ ဘက်မလိုက်သည် သာသနာရေး ကော်မရှင်တစ်ရပ်ဖြင့် အစား ထိုးပေးရန် နှင့် အဆိုပါ ကော်မရှင်အား ဘာသာရေးကိုအခြေခံသည် ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုများ ကို ဖြေရှင်းနိုင်သည် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ရန် အစိုးရအား တောင်းဆိုခဲ့သည်။

“ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ပိုင်ခွင့် ဆိုတာက အခြေခံကျတဲ့ လူ့အခွင့်အရေး တစ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ချင်းအမျိုးသားညီလာခံမှ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အကြံပြု ချက်တွေကို လက်ကိုင်ပြီးတော့ အဲဒီအခွင့်အရေးကို အကာအကွယ်ပေးတဲ့ နေရာမှာ စစ်မှန်ပြီး ထိရောက် တဲ့ တိုးတက်မှုမျိုး ၂၀၁၄ မှာ ရှိလာစေဖို့ အစိုးရ ကိုလည်း တိုက်တွန်းပါတယ်” ဟု ဆလိုင်ဘွေပီး မှ ပြောကြားခဲ့သည်။

- ပြီး၏ -

Media interviews:
ဆလိုင်ဘွေပီး၊ ချင်းလူ့ အခွင့်အရေးအဖွဲ့ ပြင်တွင်းတာဝန်ခံ (ချင်း၊ဗမာ နှင့် အင်္ဂလိပ်)
(+၉၅) (၀) ၉၂၅ ၀၀၀ ၈၄၅၁

အယ်ဒီတာများအတွက် မှတ်ချက်များ -

၁။ ဤ ရှင်းလင်းချက်စာစောင်ကို www.chro.ca တွင် ရယူနိုင်ပါသည်။

၂။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် CHRO မှ ရရှိသည်။ အစိုးရ စာရင်းအင်း အရ နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလထုတ် အစီရင်ခံစာဖြစ်သော “Threats to Our Existence”: Persecution of Ethnic Chin Christians in Burma စာ ဖော်ပြချက်အရ ချင်းပြည်နယ်တွင် နေထိုင်သည်။ လူဦးရေ၏ ၈၇% မှာ ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါ အစီရင်ခံစာကို www.chro.ca တွင် ဖတ်ရှု ရယူနိုင်ပါသည်။

၃။ နိုဝင်ဘာလ ၁၂-၁၅ ရက်အတွင်း ကျင်းပခဲ့သော ချင်းအမျိုးသားညီလာခံ၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ပိုင်ခွင့် သီးသန့်ဆွေးနွေးခန်းမှ ထွက်ရှိလာသည်။ အကြံပြုချက် အပြည့်အစုံ မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်ပါရှိသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာခွဲခြားဆက်ဆံမှုသို့ ဦးတည်စေသည့် မည်သည့်ပြဌာန်းချက်မျိုးကိုမဆို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင် (သို့မဟုတ်) ပယ်ဖျက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘောတူသည်။
- ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် သာသနာနယ်မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိရန်နှင့် ယုံကြည်ခြင်းအခြေခံသော (Faith-based) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းရပ်တည်ခွင့်၊ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခွင့်၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပအလှူရှင်များ ထံမှ ရန်ပုံငွေရယူနိုင်ခွင့်၊ ကြန့်ကြာမှုမရှိမှတ်ပုံ တင်ရရှိခွင့်များ ရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘောတူသည်။
- နိုင်ငံတော်မှ ဖွင့်လှစ်သော စာသင်ကျောင်းများတွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပြဌာန်းမှုများ၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အား ကျင့်ကြံစေခြင်းများ ရှောင်ရှားပြီး မတူကွဲပြားသော ဘာသာတရားများ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် လေးစားအသိအမှတ်ပြုခြင်းကို မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘောတူသည်။
- လူနည်းစု ကိုးကွယ်သော ဘာသာတရားများကို အကာအကွယ်ပေးသည့် ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဌာန်းထားရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘောတူသည်။
- ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာတရားများ အကြား ဆူကြူနိမ့်မြင့်ခွဲခြားမှု ပျောက်စေရေးအတွက် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနကို လွတ်လပ်၍ ဘက်မလိုက်သော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကော်မရှင်တစ်ရပ်ဖြင့် အစားထိုးဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း ထောက်ခံအကြံပြုသည်။
- နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကိစ္စများတွင် ပါရှိသော ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာဟူသည့် ဖော်ပြချက်သည် ဘာသာရေးခွဲခြားမှုကို ဦးတည်စေသဖြင့် ပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံအကြံပြုသည်။
- အကြောင်းပြချက်အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြိုလှဲဖျက်ဆီးခံခဲ့ရသော ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တို့ အထွဋ်အမြတ်ထား သည့် လက်ဝါးကားတိုင်များကို တာဝန်ရှိသူများမှ ပြန်လည်စိုက်ထူပေးရန် အလေးအနက် တောင်းဆိုသည်။

- လွတ်လပ်စွာဘာသာရေးဆိုင်ရာစည်းဝေးခွင့်၊ ဟောပြောစည်းရုံးခွင့်များအမှန်တကယ်ရရှိစေရေးဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောကိစ္စရပ်များတွင်ဘက်မလိုက်သောမူဝါဒကျင့်သုံးရန် နိုင်ငံတော် အစိုးရအားတိုက်တွန်းသည်။
- ခရစ်ယာန်များ၏သာသနာ့ဝန်ဆောင်ကိစ္စကိုအသိအမှတ်ပြုရန်နိုင်ငံတော်အစိုးရအားတိုက်တွန်းသည်။
- နယ်စပ်ဒေသတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဖွံ့ဖြိုးရေး(န.တ.လ)ကျောင်းများကိုပညာရေးဝန်ကြီးဌာန အောက်တွင်ထားရှိပြီး၊ ဘာသာရေးစည်းရုံးမှုနှင့်လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုကိုဦးတည်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်မျိုး မဖြစ်ပေါ်စေရန်နိုင်ငံတော်အစိုးရအားတိုက်တွန်းသည်။
- သတင်းမီဒီယာများတွင်ဘာသာတိုင်းအခွင့်အရေးတန်းတူရရှိစေရေး(ဥပမာ-ရေဒီယို၊ တီဗွီများတွင် ဘာသာတိုင်း၏သတင်းများထုတ်လွှင့်ခွင့်ပေးခြင်း)ဆောင်ရွက်ရန်နိုင်ငံတော်အစိုးရအားတိုက်တွန်း သည်။
- ချင်းပြည်နယ်ရှိဘာသာပေါင်းစုံ/ဂိုဏ်းပေါင်းစုံအားလုံးပါဝင်သည့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ်ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်းချင်းနစ်ခြင်းခရစ်ယာန်အဖွဲ့၊ ချုပ်နှင့်ချင်းလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်း (CHRO) တို့မှ ကမကထ ပြုပြီးခေါ်ယူကျင်းပပေးရန်တိုက်တွန်းသည်။

၄။ ကချင်ဘာသာစကားများကဲ့သို့ပင် ချင်းဘာသာစကားများသည် ရောမ အက္ခရာများကို အသုံးပြုသည်။ ချင်း အမည်နာမည်များကို မြန်မာမှ အင်္ဂလိပ်သို့ ပြောင်းလဲရေးသားရာတွင် စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံသည် ထင်ထင် လုံးလုံး ပြောင်းလဲတတ်ပြီး ယင်းက တစ်ခါတစ်ရံ ချင်း အမည်နာမများကို မမှတ်မိနိုင်လောက် အောင်ဖြစ်သွားစေသည်။ အောက်ပါတို့သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားရာတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် ရောမအက္ခရာ ဖြင့် ရေးသားထားသည်။ လူနှင့် နေရာ အမည်စာရင်းဖြစ်သည်။

Chin State Ministers

No	Name	Position	Ministry
1	U Hung Ngai	Chief Minister	
2	U Hau Khen Kham	Speaker	
3	U Ohn Lwin	Deputy Speaker	
4	Col Zaw Min Oo	Minister	Ministry of Security and Border Affairs
5	U Nang Za Mung	Minister	Ministry of Finance and Revenue
6	U Van Thawng	Minister	Ministry of Agriculture and Livestock Breeding
7	U Kyaw Nyein	Minister	Ministry of Forestry and Mines
8	U Ram Mang	Minister	Ministry of Planning and

			Economics
9	Ngun San Aung	Minister	Ministry for Transport
10	U Neng Naing	Minister	Ministry of Development Affairs
11	Dr. Ba Maung	Minister	Ministry of Social Affairs
12	Cin Lian Pau	Minister	Ministry of Electric and Industry

Chin MPs

Township	Hluttaw	Name	Party
Hakha	Pyithu	Pu Ngun Mawng	CNP
	Amyotha	Pu Steven Tha Bik	CNP
	Pyine 1	Pu Ram Mang	CNP
	Pyine 2	Pu Chan Pum	CNP
Thantlang	Pyithu	Pi Za Tlem	CNP
	Amyotha	Pu Paul Thang Thai	CNP
	Pyine 1	Pu Lal Mawng Cung	CNP
	Pyine 2	Pu Robin	CNP
Falam	Pyithu	Pu Khuang Ling	CPP
	Amyotha 1	Pu Con Kheng	CPP
	Amyotha 2	Pu Zung Hlei Thang	CPP
	Pyine 1	Pu Nah Thang	CPP
	Pyine 2	Pu No Sum	CPP
Tedim	Pyithu	Pu Pum Khan En	USDP
	Amyotha 1	Pu Kham Suan Mung	USDP
	Amyotha 2	Pu Suan Do Cin	USDP
	Pyine 1	Pu Nang Za Mung	USDP
	Pyine 2	Pu Zam Cin Pau (Zozam)	CNP
Tonzang	Pyithu	Pu Hau Khan Mang	USDP
	Amyotha	Pu Neng Khen Pau	USDP
	Pyine 1	Pu Cin Lian Pau	USDP
	Pyine 2	Pu Hau Khen Kham	USDP
Matupi	Pyithu	Dr. Ro Uk	USDP
	Amyotha	Paw Lian Lwin	CPP
	Pyine 1	Pu Ohn Lwin	USDP
	Pyine 2	Pu Van Cin	ENDP
Mindat	Pyithu	Pu Thang Ling	USDP

	Amyotha	Pu Ha Shing Bwe	USDP
	Pyine 1	Pu Ning Naing	USDP
	Pyine 2	Pu Hung Ngai	USDP
Kanpetlet	Pyithu	Thura Aung Ko	USDP
	Amyotha	Pu Ma Na Naing	USDP
	Pyine 1	Pu Kui Thang	USDP
	Pyine 2	Pu Ki Thang Lum	CPP
Paletwa	Pyithu	Pu Paih Lin	CPP
	Amyotha 1	Pu Hoih Zing	CPP
	Amyotha 2	Salai Khuai Zing	USDP
	Pyine 1	Pu Kyaw Nyein	CPP
	Pyine 2	Pu Nang Saih	CPP